C54 – OPE6

VLAAMS PARLEMENT

Zitting 2007-2008

6 november 2007

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR OPENBARE WERKEN, MOBILITEIT EN ENERGIE

INHOUD

Interpellatie van de heer Johan Deckmyn tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het integriteitsbeleid binnen het Agentschap Wegen en Verkeer 1
Met redenen omklede motie 8

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de aanleg van een tweede zeesluis langs het kanaal Gent-Terneuzen 8

Vraag om uitleg van de heer Flor Koninckx tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanleg van carpoolparkings 10

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de evaluatie van de tweede fase van de energiebonactie 11

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het in acht nemen van de minderhinderregels door de administratie Wegen en Verkeer en/of door de aangestelde aannemers 14

Waarnemend voorzitter: de heer Frans Peeters, ondervoorzitter

Interpellatie van de heer Johan Deckmyn tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het integriteitsbeleid binnen het Agentschap Wegen en Verkeer

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, diverse dubieuze contacten tussen ambtenaren van de Afdeling Wegen en Verkeer en contractanten uit de privé, deden in het verleden al heel wat stof opwaaien. De interne audit van begin 2005 bij AWV Oost-Vlaanderen legde nog eens de vinger op de wonde door deze problematiek concreet aan te kaarten.

Naar aanleiding van deze audit werden door AWV in Vlaanderen al diverse initiatieven genomen met betrekking tot het uitwerken van een integriteitsbeleid. Zo zijn er al verschillende opleidingsdagen georganiseerd rond integriteit in Vlaanderen. Het is immers de bedoeling om een deel van de aanbevelingen van het onderzoek bij de Afdeling Wegen en Verkeer Oost-Vlaanderen van de cel Interne Audit, over de professionele relaties tussen ambtenaren en aannemers, concreet in de praktijk om te zetten.

Mevrouw de minister, gisteren kreeg ik via e-mail de link doorgestuurd naar het ontwerp van beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en het Agentschap Wegen en Verkeer, voor de periode 2008-2010. U begrijpt dat ik uiteraard interesse had voor deze beheersovereenkomst, in het bijzonder in verband met het onderwerp van deze interpellatie.

In het ontwerp van beheersovereenkomst vinden we enkele verwijzingen naar deontologie en interne controle. Zo staat er op bladzijde 12 een kleine passage onder de titel betrouwbaarheid: "Het Agentschap engageert zich om binnen de termijn van deze beheersovereenkomst de nodige inspanningen te leveren om bij alle personeelsleden de kennis van de vernieuwde deontologische code te vergroten via opleiding en hierdoor ook de toepassing ervan te faciliteren."

Men geeft hier dus impliciet toe dat er inderdaad problemen zijn. Mevrouw de minister, u zult het me niet kwalijk nemen dat ik deze summiere passage nogal vrijblijvend vind.

Op bladzijde 14 van de beheersovereenkomst vinden we dan een stukje over het uitwerken van een uitgeschreven en gedocumenteerd systeem van interne controle tegen 2009. Ik zou zeggen: opnieuw een engagement voor de toekomst.

Hoofdstuk 7 van de beheersovereenkomst heeft het dan concreter over controle en audit, opvolging, rapportering en overleg. Men stelt daar uitdrukkelijk dat men rekening wil houden met de bevindingen uit de meest recente auditrapporten van zowel het Rekenhof als van de cel Interne Audit van de Vlaamse overheid. Maar de vraag blijft natuurlijk of de manier waarop men wil werken zo veel verschilt van de manier waarop men tot nu toe heeft gewerkt.

Mevrouw de minister, ik vraag me af of men in het ontwerp van beheersovereenkomst tussen de Vlaamse Regering en AWV geen concretere engagementen zou kunnen opnemen. Ik denk bijvoorbeeld aan een nieuwe, uitdrukkelijke organisatiedoelstelling rond interne werking, zoals er al enkele worden geformuleerd op bladzijde 20 van het ontwerp van beheersovereenkomst. Waarom niet daadwerkelijk een integriteitsdoelstelling invoeren, met bijbehorende indicatoren?

In de mail over het ontwerp van beheersovereenkomst was er sprake van dat de beheersovereenkomst nog te wijzigen valt, maar dat de termijn nogal krap is. Ik ben van mening dat, zeker op het vlak van integriteit, maar er zijn zeker ook nog andere punten die het Vlaams Belang belangrijk vindt, deze beheersovereenkomst explicieter kan zijn. Voor het Vlaams Belang is dit alvast een belangrijk gegeven.

De begeleidende commentaar bij de e-mail van de commissiesecretaris over de ontwerpbeheersovereenkomst was heel duidelijk. Als we initiatieven willen nemen, hebben we blijkbaar een termijn van 30 dagen om actie te ondernemen. Ik wil duidelijk aangeven dat het Vlaams Belang op dat vlak toch wel actie zou willen ondernemen. Wij zijn van oordeel dat we hieromtrent een voorstel van resolutie zouden willen indienen. Ik gooi dat in het midden, maar ik zal wel horen van de voorzitter van deze commissie hoe we dit specifieke gegeven verder kunnen afhandelen in de toekomst. In de mail stond dat we dit voorstel van resolutie eventueel via spoedbehandeling in de plenaire vergadering zouden kunnen behandelen, maar ik zal wel horen wat het antwoord is van de minister en eventueel van de voorzitter.

Integriteit wordt blijkbaar door de Vlaamse Regering als topprioriteit naar voren geschoven. Zo werd er onder andere ook een dienstnota verspreid om de ambtenaren te verplichten kenbaar te maken of er familiale banden bestaan tussen de ambtenaren van AWV en

aannemers. Maar er wordt niet enkel gevraagd om aanwezig te zijn op opleidingsdagen en om eventuele familiebanden kenbaar te maken, er wordt bovendien ook gevraagd om terughoudend te zijn ten opzichte van parlementsleden, burgemeesters, plaatselijke politici enzovoort. Men stelt vanuit AWV expliciet dat dit niet toelaatbaar is. De ambtenaren worden dus – en ik wik mijn woorden – onder druk gezet om geen verklaringen af te leggen die strijdig zijn met het beleid dat door de minister wordt gevoerd.

Ik wil de bewuste nota van de secretaris-generaal, de heer Caestecker, toch nog eens voorlezen. Ik citeer uit een dienstnota die mij onder ogen is gekomen: "Men meldt mij dat medewerkers soms verklaringen afleggen ten opzichte van de media, parlementairen, burgemeesters en plaatselijke politici die volledig in strijd zijn met het beleid dat bepaald wordt door de minister en uitgevoerd wordt door ons agentschap. Het is duidelijk dat zoiets niet kan en niet toelaatbaar is. Gelieve dan ook uw medewerkers hierop te wijzen en te vragen enige voorzichtigheid en loyaliteit aan de dag te leggen."

Mevrouw de minister, vindt u niet dat dit de druk op de ambtenaren verhoogt om zich niet te uiten als klokkenluider zodat sommige stinkende potjes gesloten kunnen blijven? Nochtans kan het soms interessant zijn om als politicus van bepaalde zaken op de hoogte te zijn. Het biedt de parlementsleden bijvoorbeeld de mogelijkheid om de controle op de overheid optimaal uit te voeren. Het is duidelijk dat we ons soms vragen kunnen stellen.

Op 18 juli 2007 ontving ik, waarschijnlijk net zoals alle leden van de commissie voor Openbare Werken, een brief van het afdelingshoofd van de afdeling Wegen en Verkeer Oost-Vlaanderen. Daarin stelt hij dat hij zijn loopbaan een nieuwe wending wil geven door vanaf 16 augustus te werken voor de groep Janssens.

Dit klinkt nu natuurlijk bijzonder aangebrand. Ik neem aan dat veel ambtenaren bij AWV Oost-Vlaanderen hun wenkbrauwen hebben gefronst bij het vernemen van dit nieuws. Toch wordt aan dezelfde ambtenaren gevraagd om ook met betrekking tot deze zaken terughoudend te zijn.

Nochtans is de firma Janssens uit Lokeren niet onbesproken. De zaakvoerder van de firma zit nu in de cel wegens geknoei met overheidsopdrachten. De firma Janssens maakte met andere firma's prijsafspraken om per provincie elk een aantal openbare aanbestedingen binnen te halen. Bovendien wordt de zaakvoerder van de firma Janssens ervan verdacht ambtenaren te hebben omgekocht. Laat het nu juist deze firma zijn waar het voormalige afdelingshoofd van AWV Oost-Vlaanderen gaat werken. Men zou voor minder vraagtekens plaatsen bij het integriteitsbeleid binnen de AWV in Vlaanderen.

Aangezien de vacature voor de functie van afdelingshoofd open kwam te staan, heb ik eens nagekeken waaraan de persoon in die functie moet voldoen. Ik heb dat alles vergeleken met gelijkaardige functieomschrijvingen. Ik was dan ook verbaasd om in bepaalde functieomschrijvingen voor N1-functies integriteitsclausules terug te vinden die in het verlengde liggen van de interne audit, maar niet in de functieomschrijving voor de "functie van afdelingshoofd voor de territoriale afdeling Wegen en Verkeer Oost-Vlaanderen". Nochtans lijkt dit me een noodzakelijke clausule. Er is immers nog heel wat werk aan de winkel om te komen tot betere afspraken op het vlak van integriteit.

Ik wil hierbij trouwens op nog andere deontologisch aanvechtbare initiatieven wijzen. Ik werd er immers van op de hoogte gebracht dat heel wat leidinggevende en andere ambtenaren in het verleden al uitgenodigd werden door contracterende aannemers zoals Janssens, De Groote, Technum, Soft Pole Benelux en VK Group Building Consultants. Er zijn nog tal van andere bedrijven die dergelijke uitnodigingen verstuurden. Ze nodigen uit voor allerhande festiviteiten zoals Waregem Koerse, Diamond Games, Cirque du Soleil, UEFA Champions League, Memorial Van Damme en zo meer. Uiteraard vragen we ons af waar de deontologische lijn getrokken kan worden.

Op 19 oktober, enkele dagen na het indienen van mijn interpellatieverzoek, kon ik al enkele antwoorden op de door mij gestelde vragen terugvinden in de krant – waarom verbaast me dit niet? De woordvoerster van minister Crevits was behoorlijk duidelijk. Ze stelde in De Standaard van 19 oktober immers: "Vorig jaar nodigde de firma van Glenn Janssens een groepje ambtenaren van de administratie Wegen – waarmee hij vaak samenwerkt – uit voor een filmvoorstelling van de nieuwste James Bond, begeleid met een hapje en een drankje. De woordvoerster van Vlaams minister van Openbare Werken, Hilde Crevits (CD&V), bevestigt dat, maar ziet er verder geen graten in. 'Het is alleszins geen overtreding van de deontologische code', zegt ze. Zoals er ook niets mis is met de recente overstap van het hoofd van de Oost-Vlaamse afdeling Wegen – een topfunctie binnen de administratie – naar het bedrijf Janssens Wegsignalisatie."

Ik vind dit eerlijk gezegd een vrij ongenuanceerde uitspraak. Ik vroeg me onmiddellijk af of dit inderdaad het standpunt van de minister is. Ik neem aan van wel, want het is de woordvoerster die het heeft verwoord. Zelf vind ik dat we ons in een heel erg grijze zone bevinden. Ik ben ook in het bedrijfsleven actief. Daar is het in bepaalde gevallen heel normaal dat in arbeidsovereenkomsten clausules worden opgenomen om te verhinderen dat bepaalde kaderleden van een bedrijf overstappen naar concurrerende bedrijven of zelfs naar klanten of leveranciers. Mij lijkt de overstap van een topambtenaar naar een bedrijf met wie hij in het verleden belangrijke overeenkomsten diende te sluiten

namens de overheid, een brug te ver. Zoals ik daarnet al citeerde, ziet de woordvoerster van de minister – en bijgevolg waarschijnlijk ook de minister – er geen graten in dat bepaalde ambtenaren ingaan op uitnodigingen van privébedrijven voor allerhande feestjes. Ik blijf erbij dat ik het een bijzonder delicate aangelegenheid vind om ambtenaren te laten ingaan op uitnodigingen van bedrijven waarmee ze eigenlijk contracten moeten afsluiten en/of van bedrijven die door hen moeten worden gecontroleerd op het goed uitvoeren van de werkzaamheden.

Mevrouw de minister, ik sta helemaal niet alleen met dit standpunt. Sommigen zijn zelfs heel categoriek. Ik wil de heer Armand Vandeplas aanhalen, de voorzitter van het Integriteitsbureau Antwerpen. Het bureau werd opgericht na de beruchte Visa-affaire. Hij vindt dat het helemaal niet kan dat ambtenaren dergelijke geschenken krijgen. Hij stelde nog maar enkele dagen geleden in een krant: "Ambtenaren en zeker magistraten, zouden geen enkel geschenk mogen aannemen omdat het hun neutraliteit zou kunnen aantasten of toch ten minste die indruk wekken." Deze stelling moet minstens eens door u in overweging worden genomen.

Mevrouw de minister, u begrijpt dat ik met heel wat vragen zit. Welke initiatieven waren er sinds het verschijnen van de interne audit bij de AWV Oost-Vlaanderen reeds genomen met betrekking tot het uitwerken van een adequaat integriteitsbeleid bij de AWV? Vindt u dat ambtenaren het verbod kan worden opgelegd om verklaringen af te leggen ten opzichte van parlementairen en plaatselijke politici? Welk beleid wordt er gevoerd ten opzichte van ontslagnemende leidinggevende ambtenaren bij de AWV? Kunnen deze ambtenaren zomaar overstappen naar aannemers die contracten afsluiten bij de AWV? Wordt er niet steeds bij elke functiebeschrijving bij de AWV in een integriteitsclausule voorzien? Wat zijn de aanbevelingen van de Vlaamse Regering met betrekking tot het ingaan op uitnodigingen voor evenementen en/of feesten vanwege gecontracteerde aannemers? Staat u als minister voor 100 percent achter de uitspraken die uw woordvoerster op 19 oktober in De Standaard liet optekenen?

De voorzitter: De heer Roegiers heeft het woord.

De heer Jan Roegiers: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, een aantal vragen van de heer Deckmyn zijn terecht. Ik wil me vooraf een vraag stellen. Het Uitgebreid Bureau heeft een beslissing genomen over de ontvankelijkheid van deze interpellatie. Ik had een aantal zelfde bedenkingen, maar ik dacht dat het beter was, gezien het lopende gerechtelijke onderzoek, dit onderzoek af te wachten en het niet te doorkruisen met vragen vanuit het parlement. Dat is een van de basisregels die ik heb geleerd over de scheiding der machten. Maar goed, het Bureau heeft beslist dat deze interpellatie ontvankelijk was en ik wens die beslissing te respecteren.

Over de paragraaf die de heer Deckmyn aanhaalt met beschuldigingen ten aanzien van de firma Janssens, meen ik dat we het onderzoek en de resultaten ervan moeten afwachten voor we boude uitspraken kunnen doen. Daarnaast doet de heer Deckmyn een aantal uitspraken over de leidend ambtenaar die overstapt naar de privésector. Godzijdank kunnen we dat niet verbieden. Het staat een ambtenaar vrij om de keuzes te maken die hij wil maken. Als een afdelingshoofd overstapt naar een privébedrijf, so be it.

Iedereen zal zich wel herinneren dat ik in 2005 in deze commissie de bal aan het rollen heb gebracht met betrekking tot de interne audit in het district 421 in Gent. Toen hebben we daar een lang en uitgebreid debat over gehad. Ik heb toen gezegd dat in de interne audit een aantal bijzonder verontrustende zaken stonden. Er was vastgesteld dat er fundamentele gebreken waren in de administratieve organisatie en het interne controlesysteem van dat district. In de interne audit stond ook dat die zich ook in andere districten voordeden en dat deze problemen al eerder waren vastgesteld maar dat er sindsdien niet veel was veranderd.

Ik heb de vraag gesteld of de onregelmatigheden in het district 421 slechts het topje van de ijsberg waren en of het geen tijd was voor een grondig onderzoek. Ik heb toen verwezen naar wat men in Nederland heeft gedaan. Daar is enkele jaren geleden een uitgebreid onderzoek gedaan naar onregelmatigheden die aan het licht waren gekomen door onthullingen van klokkenluiders. Er bleek dat bij grote bouwondernemingen die infrastructuurprojecten voor de overheid uitvoerden, nogal wat malversaties waren gebeurd. Het onderzoek in Nederland heeft bewezen dat er geen omkoping van ambtenaren is gebeurd maar dat het controlesysteem mank liep. Daarom wil ik terugkomen op wat hier allemaal gebeurt. In welke mate wordt de interne audit die we in 2005 hebben besproken en waar voortgangsrapporten over zijn gemaakt, verder opgevolgd? Hoe kunnen we het systeem sluitender maken zodat we malversaties, die nu klaarblijkelijk aan het licht komen, kunnen vermijden, zodat we over een aantal maanden of jaren niet opnieuw moeten vaststellen dat er alweer onregelmatigheden zijn gebeurd?

Mevrouw de minister, de kern van mijn vraag is hoe, of en in welke mate u met die zaken verder rekening wilt houden om op een positieve manier dit probleem aan te pakken.

De voorzitter: De heer Creyelman heeft het woord.

De heer Frank Creyelman: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, de heer Deckmyn is bijzonder volledig geweest in zijn vraagstelling, maar als bezorgde inwoner van Mechelen, waar corruptie hoogtij viert zoals u weet, en waar zelfs een voormalige sche-

pen samen met een ambtenaar van de stad nog altijd in de gevangenis zit, had ik graag enkele bijkomende vragen gesteld. Ik stel mijn vragen niet zozeer vanuit Oost-Vlaamse hoek maar vanuit de hoek van de schandalige Mechelse praktijken die de afgelopen weken aan het licht kwamen. Ik sluit me volledig aan bij de vraag naar een strikter integriteitsbeleid. Het is ontzettend belangrijk dat we de politiek en de ambtenarij zo veel mogelijk vrijwaren van normvervaging en we het verlenen van kleine en grote hand-en-spandiensten aan privé-ondernemingen tegengaan.

De brief van de directeur van de AWV verbaast me. Als ik de heer Deckmyn goed heb begrepen, zou de directeur-generaal van de AWV zijn ambtenaren gevraagd hebben om zo weinig mogelijk verklaringen af te leggen aan media en politici. Met die politici bedoelt hij waarschijnlijk die van de oppositie, want met die van de meerderheid lijkt me dat niet zo'n probleem te zijn. Hij vraagt loyauteit van zijn ambtenaren. Ik kan daar enigszins inkomen als het zou gaan over kritiek op beleidskeuzes. Die beleidskeuzes moeten door de politiek worden gemaakt en niet door de ambtenarij. Ik meen echter een andere toon te horen in de brief van de directeur-generaal van de AWV. Het kan natuurlijk niet de bedoeling zijn dat misbruiken het daglicht niet zien omdat dat leden van de meerderheid toevallig onwelgevallig is.

Mevrouw de minister, u weet net zo goed als ik dat zonder klokkenluiders het bijna onmogelijk is om misbruiken tegen te gaan en om aan serieus oppositiewerk te doen. De oppositie heeft maar een gebrekkig arsenaal aan middelen om corruptie aan het licht te brengen. Het moeten al heel domme bewindvoerders zijn – en gelukkig zijn die er nog – die in het dossier sporen achterlaten van misbruiken.

Ik geef daar een praktisch, Mechels voorbeeld van. Als gemeenteraadslid viel het me al jaren op dat het altijd dezelfde bouwondernemingen zijn die in Mechelen de mooiste projecten binnenhalen. Het viel me ook op dat bij ieder openbaar werk in Mechelen er altijd enorme sommen aan meerwerken worden uitbetaald, steeds tussen de 20 en 50 percent. Ik klaag dat in de gemeenteraad al jaren aan.

De voorzitter: Mijnheer Creyelman, ik moet u er toch op wijzen dat het hier over een interpellatie over het integriteitsbeleid binnen de afdeling Wegen en Verkeer gaat. U vertaalt het naar Mechelen.

De heer Frank Creyelman: Ik denk dat dit belangrijk is. Het zijn praktische voorbeelden van dingen die gebeuren.

De voorzitter: De interpellatie op zich is belangrijk. Daar gaat het niet over. Maar ik – en ik niet alleen – voel aan dat u de lokale toer opgaat. Dat is zeker niet de bedoeling. Ik stel voor dat u tot de kern van de zaak komt. *(Opmerkingen van de heer Jan Penris)*

Dan moet het ook algemeen worden gesteld.

De heer Frank Creyelman: Mijnheer de voorzitter, ik heb dus moeten wachten om deels gelijk te krijgen in sommige zaken, door de uitloper van de zaak-Janssens. Ik wil daarmee enkel aantonen dat de oppositie, die onder andere als taak heeft het beleid te controleren, niet kan zonder de medewerking van de administratie en zonder klokkenluiders. Uiteindelijk kent niemand de dossiers beter dan de mensen die er dagelijks mee omgaan. Vandaar dat de brief van de secretaris-generaal mij de wenkbrauwen doet fronsen.

Mevrouw de minister, ik zou u nog attent kunnen maken op een ander Mechels fait divers, maar gezien de animositeit zal ik dat niet doen. Ik stel alleen twee bijkomende vragen.

Mevrouw de minister, wordt u op enige wijze op de hoogte gehouden van de ontwikkelingen in het Mechelse fraudedossier? *(Opmerkingen van de heer Carl Decaluwe)*

Welk beleid wordt gevoerd ten opzichte van ambtenaren of mandatarissen met een uitvoerend mandaat die in een vorig leven werknemer waren bij bedrijven die meedingen naar contracten waarvoor zij bevoegd zijn?

De voorzitter: Op de vragen die niet relevant zijn, moet ook niet worden geantwoord.

Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer de voorzitter, vooraleer in te gaan op de specifieke vragen, wil ik van de gelegenheid gebruik maken om twee korte voorbeschouwingen te maken.

Ik betreur echt dat het vertrek van een afdelingshoofd naar een firma die de voorbije weken in het nieuws kwam omwille van een gerechtelijk onderzoek, aangegrepen wordt om zowel de integriteit van het voormalige afdelingshoofd, als van het volledige agentschap in vraag te stellen.

Mijnheer Deckmyn, u hebt uit talrijke kranten geciteerd, maar u hebt ook kunnen lezen in de krant op 19 oktober dat noch het voormalige afdelingshoofd, noch het agentschap deel uitmaakt van het onderzoek dat op dit ogenblik loopt.

We zitten op dit ogenblik in de fase van het gerechtelijk onderzoek. Ik zal uiteraard zo goed mogelijk antwoorden op alle gestelde vragen, maar ik zal geen uitspraken doen over het onderzoek dat op dit ogenblik loopt. (*Opmerkingen van de heer Johan Deckmyn*)

Ik ben toch duidelijk. Ik zal geen uitspraken doen over het onderzoek op zich.

Er worden in de vraagstelling expliciete verbanden gelegd met het vroegere rapport van de interne audit. Het auditrapport geeft duidelijk een aantal verbeterpunten en acties aan, maar ik wil uitdrukkelijk beklemtonen dat er eveneens uitdrukkelijk in gesteld wordt dat er geen bewijzen gevonden zijn van onoorbare praktijken, los van het feit dat er een aantal werkpunten zeer duidelijk in opgenoemd waren.

Tot hier de voorafgaande beschouwingen.

Mijnheer Deckmyn, naar aanleiding en in uitvoering van de aanbevelingen van de interne audit werden een aantal maatregelen genomen die uitgerold werden over het hele agentschap, en dus niet alleen binnen de afdeling Wegen en Verkeer (AWV) Oost-Vlaanderen. Het betreft de door u aangehaalde verspreiding van een 'Dienstorder familiale banden tussen bestuur en contractanten'. Dat is dienstorder 2006/9, die werd rondgestuurd op 28 juli 2006. Voorts werden ook twee reeksen opleidingsdagen georganiseerd rond integriteit. De eerste reeks opleidingsdagen werd georganiseerd in het najaar van 2006, een tweede reeks in het voorjaar van 2007. Op deze opleidingsdagen, die specifiek gericht waren naar alle kwetsbare functies binnen het Agentschap Infrastructuur, werd zeer gericht gewerkt rond de door de Vlaamse Regering vastgelegde deontologische code, onder andere aan de hand van zogenaamde dilemmatrainingen. Ik heb een voorbeeld bij van de dilemmavragen die worden gesteld. U hebt het misschien zelf al gezien, maar er zijn misschien nog mensen die geïnteresseerd zijn in de manier waarop die dilemmatraining in zijn werk gaat.

Ook in de beheersovereenkomst van het Agentschap Infrastructuur, die voor de eerste keer werd vastgesteld door de Vlaamse Regering op 26 oktober 2007, wordt expliciet verwezen naar een aantal kernwaarden, waaronder betrouwbaarheid, integriteit en transparantie. Daar wordt ook het engagement genomen om een systeem van interne controle uit te bouwen. In een eerste stap hiertoe heeft het management van het Agentschap Infrastructuur in het najaar van 2006 een risicoanalyse uitgevoerd, met als doel de nodige controlemaatregelen uit te werken. De beheersovereenkomst voorziet in de vertaling van deze risicoanalyse in concrete acties en maatregelen tegen het einde van 2008.

Recent voerde Interne Audit ook een voortgangscontroleaudit uit van het Agentschap Infrastructuur. In deze voortgangscontrole wordt duidelijk melding gemaakt van de dienstorder en de bestaande integriteitsopleidingen. Er wordt dan ook gevraagd om deze initiatieven voort te zetten en in een vervolgtraject voor deze opleidingen te voorzien. Het vervolgrapport werd intussen ook besproken op de directieraad van AWV, met de uitdrukkelijke vraag aan de afdelingshoofden om de aanbeveling van de voortgangscontrole verder te implementeren.

Het antwoord op de vraag of ik persoonlijk vind dat ambtenaren het verbod kan worden opgelegd om verklaringen af te leggen ten opzichte van parlementsleden en plaatselijke politici, is uiteraard neen. Dat kan niet. De Vlaamse ambtenaren hebben, op grond van het personeelsstatuut, recht op vrije meningsuiting ten aanzien van feiten waarvan zij kennis hebben uit hoofde van hun functie. Er kan dan ook niet zonder meer een algemeen spreekverbod opgelegd worden aan ambtenaren ten overstaan van parlementsleden en plaatselijke politici.

Op het spreekrecht van de ambtenaar bestaan wel een aantal uitzonderingen. Zo is het onder meer verboden feiten bekend te maken die betrekking hebben op de bescherming van de openbare orde, de financiële belangen van de overheid, het voorkomen en het bestraffen van strafbare feiten. Ook is het verboden feiten bekend te maken waarvan de bekendmaking de concurrentiepositie van de organisatie waarin de ambtenaar werkt, kan schaden of waarvan de bekendmaking een inbreuk betekent op de rechten en de vrijheden van elke burger.

Het spreekrecht wordt niet alleen beperkt door de in het personeelsstatuut uitdrukkelijk opgesomde uitzonderingen. Alle Vlaamse ambtenaren dienen ook rekening te houden met de deontologische code, die is opgenomen in de rondzendbrief van 6 juli 2006.

Op grond van deze deontologische code moeten de medewerkers van de Vlaamse administratie bij de uitoefening van hun takenpakket steeds handelen vanuit een sterke waardebeleving en met het oog op de algemeen erkende waarden van de Vlaamse overheid, namelijk betrouwbaarheid, samenwerking, voortdurend verbeteren en klantgerichtheid. De Vlaamse ambtenaren moeten hun functie op een loyale, correcte manier uitvoeren. In de deontologische code wordt het spreekrecht van de ambtenaar beperkt tot de plicht om vertrouwelijke informatie geheim te houden voor iedereen die niet bevoegd is om er kennis van te nemen.

Mijnheer Deckmyn, u hebt verwezen naar een intern rondschrijven van de heer Caestecker, de leidend ambtenaar van het Agentschap Infrastructuur. Dat rondschrijven dateert van 31 januari 2007, is gericht aan de afdelingshoofden en vertrekt van de vaststelling dat er verklaringen worden afgelegd die in tegenstrijd zijn met het beleid. In het rondschrijven is er echter geen sprake van een vraag naar terughoudendheid, noch van het onder druk zetten van ambtenaren om met wie dan ook te praten of vragen te beantwoorden. Het schrijven moet dan ook geïnterpreteerd en gekaderd worden binnen het Vlaamse personeelsstatuut en binnen de in 2006 aangenomen deontologische code. Er is geen ander kader dat daarvoor kan dienen.

Het Vlaamse personeelsstatuut bevat geen uitdrukkelijk verbod voor personeelsleden om over te stappen

naar werkgevers die contracteren met de Vlaamse overheid. Het kan ontslagnemende ambtenaren dan ook niet verboden worden om over te stappen naar aannemers die contracten afsluiten met de administratie waarin zij voordien werkten. De Vlaamse overheid hecht echter wel belang aan de integriteit van haar ambtenaren en op dat vlak werden een aantal initiatieven ontwikkeld.

De rondzendbrief van 6 juli 2006 bevat onder meer een richtlijn om zogenaamde draaideurconstructies tegen te gaan. Het gaat hier om de situatie waarbij een voormalige ambtenaar na zijn vertrek uit de administratie wordt ingehuurd, bijvoorbeeld via een studie- of adviesbureau of een aannemer van werken, door de entiteit waar hij laatst tewerkgesteld was, om werkzaamheden te verrichten. Om zowel binnen de overheid als erbuiten elke schijn van tegenstrijdigheid van belangen te vermijden, wordt het management van de entiteiten van de Vlaamse overheid verzocht om voor het uitvoeren van opdrachten, een personeelslid dat tewerkgesteld was op hun eigen entiteit, gedurende een periode van minstens twee jaar na zijn vertrek uit de entiteit niet als externe, rechtstreeks of onrechtstreeks, in te huren, op eender welke manier. Voor het inhuren van een bureau of onderneming waaraan een voormalig personeelslid na zijn ontslag is verbonden, betekent dit specifiek dat het voormalige personeelslid niet bij de concrete uitvoering van die opdracht wordt betrokken, bijvoorbeeld als toezichter of werf- of projectleider.

De Vlaamse overheid heeft voor al haar personeelsleden vier waardegebonden competenties naar voren geschoven: voortdurend verbeteren, klantgerichtheid, samenwerken en betrouwbaarheid. Binnen het Agentschap Infrastructuur zijn in alle functiebeschrijvingen, dus ook van de afdelingshoofden, deze vier waardegebonden competenties opgenomen. Voor de competentie betrouwbaarheid gaat dit over het handelen vanuit de codes van integriteit, zorgvuldigheid, objectiviteit, gelijke behandeling, correctie en transparantie uitgaande van de basisregels, sociale en ethische normen, afspraken nakomen en zijn verantwoordelijkheid opnemen. Specifiek voor de functiebeschrijving van afdelingshoofd is voor de competentie betrouwbaarheid een niveau 3 opgelegd, wat betekent dat van de betrokkene gevraagd wordt randvoorwaarden te scheppen, zodat de deontologische code in de praktijk gebracht kan worden.

Een volgende vraag betreft de aanbevelingen van de Vlaamse Regering met betrekking tot het ingaan op uitnodigingen voor evenementen en/of feestjes van gecontracteerde aannemers. Op dit vlak bevatten zowel het personeelsstatuut als de deontologische code een aantal bepalingen, die uiteraard door alle Vlaamse ambtenaren, en niet enkel de ambtenaren van AWV, moeten worden nageleefd. Het personeelsstatuut voorziet erin dat een personeelslid, zelfs buiten de functie, rechtstreeks noch via een tussenpersoon, giften, beloningen of enig ander voordeel die verband houden met de functie, mag vragen, eisen of aannemen.

Wat het aanvaarden van giften en geschenken betreft, zijn de regels van de deontologische code vrij duidelijk. Er staat: "U mag van andere personeelsleden of van derden geen enkele gift of ander voordeel vragen of aanvaarden dat met uw ambt verband houdt. Zo komt uw objectiviteit niet in het gedrang en kunt u niet tot een wederdienst worden verplicht. Het is u niet toegestaan om relatiegeschenken te ontvangen of deel te nemen aan activiteiten die door privépersonen worden betaald, tenzij dit past in het kader van een normale professionele verhouding en in het teken staat van het algemeen belang van de organisatie. Elk personeelslid dat een relatiegeschenk aanvaardt of op een uitnodiging van een derde in wil gaan, meldt dit aan zijn hiërarchische overste, binnen een open en volwassen relatie."

Dan komen er een aantal criteria. Bij het aanvaarden van een geschenk of uitnodiging, nadat het gemeld werd aan de hiërarchische overste, wordt vervolgens rekening gehouden met een aantal factoren en toetsingscriteria. Omwille van welke reden wordt iets gegeven? Op welk moment gebeurt dat? Past het geschenk of de uitnodiging in het kader van een normale professionele organisatie? Schendt het aanvaarden van het geschenk of de uitnodiging het principe van het algemeen belang van de overheidsdienst? Geschenken die ten onrechte werden aanvaard, moeten worden teruggestuurd naar de afzender.

Wat betekent dat in concreto? Dan kom ik bij de uitspraak van mijn woordvoerster die in de krant werd opgenomen. Mijnheer Deckmyn, voor de specifieke feiten waarover u het hebt, werd getoetst of het aan de hiërarchische overste werd gemeld, of het besproken werd en of de toetsing is gebeurd. Voor alle drie de punten moet ik positief antwoorden: het is gemeld en de toetsing is gebeurd door de overste. Mijn woordvoerster heeft heel correct melding gemaakt van het feit dat de procedure gevolgd werd.

Het is duidelijk dat telkens een concrete afweging moet gebeuren en dat daar met heel veel zorgvuldigheid mee omgesprongen moet worden.

Om bij te dragen aan de uitbouw van een geïntegreerd en doeltreffend integriteitsbeleid van de Vlaamse overheid, werd ook een coördinator integriteitszorg aangesteld. Het is dus zeker de bedoeling om in de toekomst voor alle punten, met de nodige voorzichtigheid, omzichtigheid en correctheid, verder werk te leveren.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mevrouw de minister, in het begin deed u alsof ik diverse zaken zou aangrijpen

om te insinueren dat er verschillende zaken fout lopen, maar dat is niet zo. Ik vertrek gewoon van feiten.

Er is de audit, die er wel degelijk op wees dat we op zijn minst op een hellend vlak zaten. Diverse bronnen binnen AWV hebben me ook gemeld dat niet iedereen binnen AWV van mening is dat het allemaal koosjer verloopt.

Ik wil en moet geen onderzoek afwachten om te weten of het deontologisch verantwoord is dat een topambtenaar overstapt naar een privébedrijf. Het gaat niet over het verbieden van een overstap naar de privé. Ik zei u dat het gaat over het inbouwen van clausules of contractuele garanties die de potentiële misbruiken en beïnvloeding moeten tegengaan.

Alles moet dus geïnterpreteerd worden binnen het kader van het deontologisch statuut. U stelt dat er geen echte beïnvloeding is. Ik heb geciteerd uit de brief van directeur-generaal Chris Caestecker. U stelt dat alles binnen de deontologische omschrijving bekeken dient te worden, maar het gaat veel verder dan dit. Het gaat ook over andere zaken. Zo bezit ik bijvoorbeeld een verslag van een vergadering van afdelingshoofden. Daarin staat een specifiek hoofdstuk waarin wordt gesteld dat bij verklaringen in de pers iedereen ervoor moet zorgen dat de minister steeds uit de wind wordt gezet – de formulering moet misschien genuanceerd worden. Ik heb dit verslag bij, het is een officieel stuk.

Ik kan niet leven met uw verklaring waarin u zegt dat alles kadert binnen deontologisch verantwoorde zaken. Neen, de ambtenaren worden wel degelijk onder druk gezet. U lacht daarmee, mevrouw de minister, maar ik zeker niet. In een verslag van een college van afdelingshoofden van AWV terugvinden dat er in verklaringen aan de pers steeds voor moet worden gezorgd dat de minister uit de wind wordt gezet, is niet iets om mee te lachen. Ik vind dit heel ernstig. Dit kan niet. Het gaat er wel degelijk om dat de ambtenarij onder druk wordt gezet om geen gebruik te maken van het spreekrecht.

Het verslag dateert van 2006. Ik heb ook de nota van 31 januari 2007 van Chris Caestecker gelezen. Daarin zijn de bewoordingen inderdaad ietsje zachter, maar ik vind er dezelfde bottomline in terug als in het volgens u lachwekkende, maar volgens mij heel ernstige verslag. Het is een nota van de directeur-generaal gericht aan de belanghebbenden die alles op hun beurt moeten vertalen ten aanzien van de ambtenaren.

Neemt u het mij niet kwalijk, maar het lijkt er sterk op dat uit de audit van enkele jaren geleden is gebleken dat er heel wat fout liep, maar dat als oplossing alleen maar wordt beslist om in de beheersovereenkomst een aantal clausules op te nemen en om verder intern te vergaderen en de krijtlijnen af te spreken onder afdelingshoofden. Die krijtlijnen bestaan erin dat ervoor moet worden gezorgd dat iedereen er lokaal, eerst verdeeld over de provincies en daarna onder de afdelingen, voor zorgt dat men de ambtenaren onder controle heeft zodat ze de minister altijd uit de wind zetten en geen vuile was buitenhangen. Sorry, maar daarmee kan ik niet leven. Dit is de kern van mijn interpellatie. Ik kondig een motie aan.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Collega, sorry dat ik daarnet heb gelachen, maar ik vind het bijzonder lachwekkend dat u insinueert dat ik de administratie de opdracht heb gegeven om mij uit de wind te zetten. Vergeeft u mij dat ik gelachen heb, maar ik vind dit lachwekkend. *(Opmerkingen van de heer Johan Deckmyn)*

Momentje, u slaagt er niet in om te zwijgen wanneer ik aan het woord ben. Dat is jammer. Ik probeer dat wel te doen wanneer u spreekt. Ik probeer te zwijgen, maar ik weet dat ik bepaalde gelaatsuitdrukkingen heb.

U verwijst naar een verslag, maar u bent niet duidelijk naar welk. Ik veronderstel dat het gaat over een verslag van een directieraad. Op die vergaderingen is niemand van het kabinet aanwezig. Ik weet niet waar u heen wilt. Mijn antwoord was toch heel duidelijk. Kan er een spreekverbod worden opgelegd? Neen, dat kan niet, maar er zijn grenzen. De brief van de heer Caestecker moet binnen die grenzen worden gekaderd. Een andere uitleg is er niet, dit is nu eenmaal het kader waarbinnen we moeten werken en waarbinnen iedereen, ook ambtenaren, zich moeten begeven.

Ik heb heel duidelijk geschetst dat er een audit is geweest, dat er een opvolgtraject is en dat we, ook binnen het kader van de nieuwe beheersovereenkomst, bezig zijn om een en ander te concretiseren. Er wordt dus verder aan gewerkt. U suggereert nu dat na de audit van drie jaar geleden, de boeken dicht werden gedaan en dat we er niets meer mee doen. U hebt blijkbaar niet goed geluisterd, ik heb dat geenszins gezegd, maar misschien kunt u achteraf nog eens nalezen wat ik zopas heb uiteengezet.

Ik denk dat iedereen het erover eens is dat integriteit binnen de Vlaamse overheidsadministratie een belangrijk aandachtspunt is. Dat was het gisteren, dat is het vandaag en dat zal het ook in de toekomst heel nadrukkelijk blijven. We zijn het hierover dus roerend eens.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mevrouw de minister, het gaat om een definitief verslag van 24 maart 2006 van het college van afdelingshoofden. Ik zal de namen van de aanwezigen niet noemen. Dat er niemand van uw kabinet aanwezig was, maakt voor mij niet veel uit. Kunt u hier als minister achter staan? Als u hiervan

niet op de hoogte was, zou ik goed begrijpen dat u dit ten stelligste afkeurt, maar dan zou ik dat ook graag van u vernemen. Nu zegt u: "Mijn naam is haas, mijn kabinet was afwezig, ik weet niets van die verklaringen." U vraagt zich af of het wel om een echt verslag gaat. Ik zeg u nu dat het een echt verslag is en dat daarin staat dat u uit de wind moet worden gezet. Vindt u dat dit kan?

Minister Hilde Crevits: Moet ik het antwoord nu voor een derde keer herhalen? Ik ben duidelijk geweest. Kan er een spreekverbod worden opgelegd? Neen. Kadert het binnen een welbepaald kader, dat ik trouwens letterlijk heb voorgelezen? Ja. Het antwoord is heel duidelijk. Ik heb het verslag niet geschreven. Mijn voorganger heeft het niet geschreven. U zegt dat het verslag dateert van 2006, maar wij hebben de pen niet vastgehouden. Ik heb u gezegd hoe de ambtenaren om moeten gaan met de freedom of speech en ik ben heel duidelijk geweest.

Met redenen omklede motie

De voorzitter: Door de heer Deckmyn werd tot besluit van deze interpellatie een met redenen omklede motie aangekondigd. Ze moet zijn ingediend uiterlijk om 17 uur op de tweede werkdag volgend op de sluiting van de vergadering.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van mevrouw Joke Schauvliege tot de heer Kris Peeters, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Institutionele Hervormingen, Havens, Landbouw, Zeevisserij en Plattelandsbeleid, over de aanleg van een tweede zeesluis langs het kanaal Gent-Terneuzen

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, mijn vraag gaat over de maritieme toegankelijkheid van de Gentse haven. Over dat dossier werd al heel wat gezegd en geschreven, en er werden al heel wat studies over gemaakt. Het is heel belangrijk voor de toekomst van de haven van Gent dat grotere schepen, van het type neo-Panamax, in de toekomst de haven binnen kunnen varen. Dat is heel belangrijk voor de toekomst van onze bedrijven en uiteraard ook voor de vele werknemers die er tewerkgesteld zijn. Daaraan zijn verschillende aspecten verbonden. Het gaat onder meer over het vervangen van de basculebruggen aan de zeesluis, over de tunnel van Sluiskil waar de waterdiepte 16 meter zou moeten bedragen, over de kielspeling en over de breedte van de sluis.

Er werden al heel wat studies uitgevoerd en momenteel lopen er nog een aantal. Ik krijg een beetje de indruk – en ik ben niet de enige – dat het vooral bij studeren blijft. Er werd ook al wat overleg gepleegd tussen Nederland en België en er werd een werkgroep opgericht, het Stakeholders Advies Forum of SAF, waarbinnen zowel aan Vlaamse als aan Nederlandse zijde overleg wordt gepleegd en een aantal schuchtere aanzetten werden gegeven om tot afspraken te komen. Momenteel loopt er een studie waarvan de resultaten in de tweede helft van volgend jaar worden verwacht.

De tijd is aangebroken om te handelen. Het Vlaamse regeerakkoord bepaalt ook dat de tweede zeesluis door de Vlaamse Regering zou worden bekeken. Toch wil ik u vragen naar de stand van zaken. Hoe moet het verder met dit dossier? Ik herhaal dat het voor de toekomst van de Gentse haven heel belangrijk is om een antwoord te krijgen.

Mijnheer de minister-president, wanneer wordt definitief beslist of er uiteindelijk een tweede zeesluis voor de Gentse haven gebouwd wordt zodat ook grotere schepen van het type neo-Panamax de haven kunnen binnenvaren?

Wat is de stand van zaken van de studie die momenteel loopt? Lopen in Nederland en Vlaanderen aparte studies of gaat het om een gezamenlijke studie? Op het internet heb ik een Nederlandse toespraak gevonden waarin een aantal vraagtekens worden geplaatst bij de tweede zeesluis. Is de toespraak een voorafname op de studie of staat die er volledig los van?

Wordt er naast de studie ook overleg gepleegd tussen de betrokken overheden in Vlaanderen en Nederland? Ik weet dat u hierover al een aantal gesprekken hebt gevoerd met uw Nederlandse collega. Misschien is het goed om ze even toe te lichten.

Is Nederland bereid om voluit mee te werken aan en te investeren in de tweede zeesluis in Terneuzen?

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, het is inderdaad niet de eerste en zeker ook niet de laatste keer dat het dossier over de twee zeesluizen in Terneuzen in deze commissie aan bod komt. Als lid van het Gentse havenbestuur ben ik uiteraard uitermate begaan met het wel en wee van de Gentse haven. Het is een haven die trouwens meer dan andere havens – ik kijk nu even naast mij naar de heer Penris – uitstekende cijfers kan voorleggen op het vlak van toegevoegde waarde.

Het dossier over de tweede zeesluis loopt al lang. Er is voorlopig geen reden om aan te nemen dat er een kink in de kabel zou komen. Het dossier wordt trouwens uitstekend opgevolgd door de leden van het directie-

comité van het Gentse havenbedrijf. Er wordt regelmatig tussentijds verslag uitgebracht in het bestuur van de haven van Gent over de vorderingen in het dossier van de tweede zeesluis.

Ik wil trouwens vermelden dat de burgemeester van Evergem deze vergaderingen op regelmatige basis kan bijwonen. Hij is dus goed geplaatst om mevrouw Schauvliege op de hoogte te houden van het dossier. Dit neemt natuurlijk niet weg dat de vraag en de bezorgdheid van mevrouw Schauvliege terecht zijn en ik me uiteraard bij haar vragen kan aansluiten.

De voorzitter: Minister-president Peeters heeft het woord.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, dames en heren, het is belangrijk dat ook de Gentse haven hier voldoende aandacht krijgt. Ik ben dus heel blij met deze vraagstelling en ik hoop dat u ook tevreden zult zijn met de antwoorden.

Mevrouw Schauvliege, u hebt natuurlijk terecht verwezen naar de grensoverschrijdende studie. Het is natuurlijk zo dat pas een beslissing kan worden genomen wanneer de studie wordt afgerond. U verwees terecht ook naar het Vlaamse regeerakkoord. Daarin staat: "We ondersteunen het reeds ingezette proces dat moet leiden tot de verbetering van de maritieme toegang van de haven van Gent, de bouw van een tweede zeesluis, en zullen deze legislatuur de studies, het beslissingstraject en de besprekingen met Nederland hierover afronden." Ik heb in het verleden al gezegd dat de studie niet de zoveelste studie is om het spel te vertragen, integendeel. Nadat de studie is afgerond, zal binnen het kader van deze passage uit het Vlaamse regeerakkoord een beslissing worden genomen.

De Vlaams-Nederlandse projectorganisatie Kanaal Gent-Terneuzen 2008 is belast met dit onderzoeksproject. Het is een gezamenlijk initiatief. De studiekosten, die lopen over een periode van april 2006 tot einde 2008 en maximaal 5 miljoen euro mogen bedragen, worden verdeeld tussen Vlaanderen en Nederland. De studie doorloopt twee fasen. De eerste fase bestond uit de probleemanalyse en werd afgerond begin 2007. De tweede fase van het onderzoek bestaat uit het verkennen van de oplossingsrichtingen – zoals dat mooi wordt geformuleerd. Hierin zullen concrete maatregelen of ingrepen voorgesteld worden ter verbetering van de maritieme toegang van de Kanaalzone Gent-Terneuzen in het licht van de logistieke potentie van deze kanaalzone. De resultaten van het onderzoek worden tegen september 2008 verwacht. Regelmatig worden de mensen geïnformeerd, volgens de afspraak met de heer Sas van Rouveroij. Ik ben daar heel blij om en ik wil ook heel graag deze commissie en de parlementsleden inlichten.

Vlaanderen en Nederland overleggen halfjaarlijks in het kader van de Technische Scheldecommissie. Deze ambtelijke commissie, die verantwoordelijk is voor het gezamenlijk technisch beleid en beheer, heeft ook het Kanaal Gent-Terneuzen onder haar bevoegdheid. Een tweede ambtelijke commissie is de Permanente Commissie voor Toezicht op de Scheldevaart, die verantwoordelijk is voor het gezamenlijk nautisch beleid en beheer. Ik zie inderdaad mijn Nederlandse collega's, meestal op informele basis. Het biedt immers niet altijd een toegevoegde waarde om formele afspraken te maken – dat gebeurt als er iets te vieren valt, als iets ondertekend moet worden of wanneer het niet anders kan.

Zowel Vlaanderen als Nederland heeft zich reeds uitgesproken over het beleidsmatige belang van de resultaten van de verkennende studie. U verwijst naar een toespraak. Er worden vele toespraken gehouden en ze zijn niet allemaal even interessant – dat geldt natuurlijk ook voor onze toespraken. De medewerking van Nederland aan de studie, duidelijk geïllustreerd door de deelname in de kosten van deze studie door Nederland, toont voldoende aan dat dit ook voor Nederland niet de zoveelste studie is die in een lade zal terechtkomen om de volgende legislatuur met een nieuwe studie te starten. U weet dat ik niet zo enthousiast ben over studies over studies. Ik heb geen enkel teken dat Nederland deze studie niet au sérieux zou nemen. Het bedrag alleen al, 5 miljoen euro, toont aan dat Nederland de resultaten van de studie ter harte zal nemen.

De voorzitter: Mevrouw Schauvliege heeft het woord.

Mevrouw Joke Schauvliege: Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Mijnheer Deckmyn, ik kan u geruststellen: wij worden heel grondig op de hoogte gehouden door onze burgemeester. Hij zit inderdaad mee aan tafel in de haven. Dat is nieuw sinds januari. We zijn heel tevreden dat we vanuit onze gemeente hebben kunnen verwezenlijken dat we samen met Zelzate een zitje hebben verkregen in het havenbestuur.

Ik wil toch even verwijzen naar de aanpak in andere provincies. Ik zie dat men er daar over de partijgrenzen heen in slaagt om heel wat dossiers op de agenda van het Vlaams Parlement te plaatsen. Ik had van u dan ook meer steun verwacht, zeker omdat u lid bent van het Gentse havenbestuur. Ik had gehoopt dat u op de kar zou springen en dit dossier zou steunen. Ik vind het jammer dat u mijn vraag aangrijpt om een beetje oppositie te voeren. Samen staan we sterk. We zouden in dergelijke zaken beter niet met elkaar wedijveren.

Mijnheer de minister-president, het stelt me gerust dat u de studie nauwgezet opvolgt. Wat me nog meer geruststelt, is uw uitspraak dat u niet houdt van studies over studies. Ik volg u daarin. Ik vind dat we te lang blijven studeren. We moeten ergens landen. De tweede helft van volgend jaar wordt heel belangrijk. We moe-

ten dit dossier vanuit het parlement heel nauwgezet en over de partijgrenzen heen opvolgen, om tot een goed resultaat te komen. De werkgelegenheid in onze regio hangt ervan af, net als de toekomst van de Gentse haven. In de haven wordt veel Vlaams geld geïnvesteerd. Laten we die toekomst alstublieft niet in het gedrang brengen door dit ene aspect.

De toespraak waarnaar ik verwees, is een toespraak van juni 2007 die werd gehouden voor het SAF. Tussen de lijnen door merk ik heel wat vertwijfeling op aan Nederlandse kant. Ik zou iedereen die dat kan, dan ook willen oproepen op zo veel mogelijk druk uit te oefenen opdat we eendrachtig, Nederland en Vlaanderen, een oplossing vinden voor dit dossier. We komen hier zeker nog op terug, in elk geval in de tweede helft van 2008.

De voorzitter: De heer Deckmyn heeft het woord.

De heer Johan Deckmyn: Mijnheer de voorzitter, ik voel me aangesproken door mevrouw Schauvliege. Ik ben blij dat ze zoveel interesse heeft in mijn werkzaamheden op het vlak van de Gentse haven. Ik kan haar geruststellen: een van mijn eerste uiteenzettingen in dit huis hield verband met de tweede zeesluis van de Gentse haven. De minister-president, toen nog minister, weet dat ongetwijfeld ook nog. Mevrouw Schauvliege, u verwacht heel veel steun van mij. Bij dezen hebt u die. Ik ga zelfs verder en stel voor om samen aan tafel te gaan zitten en met mij een voorstel van resolutie uit te werken.

Minister-president Kris Peeters: Mijnheer de voorzitter, ik hoop dat we de referenties van die toespraak krijgen. Het was mij een genoegen om nog eens even in deze commissie te vertoeven.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Flor Koninckx tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de aanleg van carpoolparkings

De voorzitter: De heer Koninckx heeft het woord.

De heer Flor Koninckx: Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, ik wil een klein boompje opzetten over carpoolparkings omdat carpoolen milieuvriendelijk is, mobiliteitvriendelijk en kostenbesparend. Voor een goed begrip: carpoolen is met meerdere personen in één auto naar het werk rijden en ook samen terugkomen.

Om van die voordelen te kunnen genieten, is het zaak om het carpoolen fatsoenlijk te laten functioneren. Voor het bevorderen van het carpoolsysteem heb je een aantal carpoolparkings nodig. In 1991 werd aan de E314 in Houthalen-Helchteren de eerste carpoolparking geopend en ondertussen zijn er volgens de website van het Agentschap Infrastructuur (Wegen en Verkeer) ongeveer zestig afgewerkt. Nog tien zouden ondertussen in aanleg of in afwerking moeten zijn.

Ongeveer tien jaar geleden is er een behoefteonderzoek gedaan om te weten hoeveel carpoolparkings we nodig hebben. Er werd ook een doorlichting gedaan van zowat 150 potentiële locaties voor carpoolparkings. Ondertussen is het milieubewustzijn enorm toegenomen. We horen ook op verschillende plaatsen klachten, bijvoorbeeld in Genk, waar er geen plaats is op de parking en de mensen hun auto in of naast het bos moeten achterlaten.

Mevrouw de minister, zijn er naast de zestig bestaande en de tien geplande of in aanbouw zijnde carpoolparkings, nog meer parkings gepland? Is er een nieuw behoefteonderzoek gepland na dat van 1998, dat toch al tien jaar oud is? Zijn daaruit eventueel nieuwe locaties naar voren gekomen? Hoe zit het met de bezettingsgraad van de carpoolparkings?

De voorzitter: De heer Vandenbroucke heeft het woord.

De heer Joris Vandenbroucke: Mevrouw de minister, ik heb een documentje gevonden waarin staat wat de schrappende en de niet-schrappende voorwaarden zijn voor het bepalen van een locatie voor een carpoolparking. In de niet-schrappende voorwaarden staat onder meer de sociale veiligheid of controle op het plein. Hoe tracht men op dat vlak een en ander bij te sturen? Mijn gemeente Beringen is de trotse bezitter van een grote carpoolparking. De voorbije jaren zijn daar al een aantal wagens gestolen en gevandaliseerd. Welke maatregelen neemt u om de veiligheid op die carpoolparkings te verhogen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Koninckx, ik dank u voor uw vraag. Deze vraag is op het kabinet aangekomen op woensdagnamiddag 31 oktober. Dat was vorige week woensdag rond 17 uur, vlak voor de vakantie begon. Dat betekent dat de vraag pas maandag bij de administratie is geraakt, gisteren dus. Ik wil een oproep doen om een poging te ondernemen dat de vragen iets vlugger bij ons geraken. Ze is op 17 oktober ingediend, ik verwijt de indiener dus helemaal niets. Ik moet u een 'holderdebolderantwoord' geven waarvoor een dag de tijd is genomen. Ik wil dit even aankaarten. Als u een zorgvuldig antwoord wilt, en dat wil ik met alle bereidheid geven, moeten we proberen tijd te scheppen om dat antwoord te geven. Het was even schrikken

maandag, want er staan vandaag twee dergelijke vragen op de agenda. Zo moet er heel kort op de bal worden gespeeld.

De heer Flor Koninckx: Ik heb er niet op aangedrongen dat deze vraag vandaag moest worden beantwoord.

De voorzitter: Het reglement is daar zeer duidelijk in. Toeval is dat donderdag en vrijdag net twee vakantiedagen waren. In principe kan men tot woensdagmiddag 14:00 uur vragen indienen. Op dat vlak zijn er geen fouten gemaakt.

Minister Hilde Crevits: Er is een antwoord klaar, maar als u nog aanvullingen wenst, kunnen die achteraf nog gegeven worden.

Ik kan u melden dat er voor de eerstkomende jaren plannen zijn om carpoolparkings te realiseren bij toegangscomplexen van autosnelwegen. Het gaat concreet over de E19 in Rumst-Duffel en de E17 in Kruishoutem en in Deinze Op andere plaatsen zijn er voorstellen om bijkomende carpoolparkings te bouwen bij nog meer toegangscomplexen. Omdat de betrokken plaatsen echter veelal in groene zones op het gewestplan gelegen zijn, moet vooraf een ruimtelijk uitvoeringsplan worden opgesteld. Dat vergt enige tijd.

Er zijn een aantal geschikte locaties in de provincie Limburg en in de provincie Oost-Vlaanderen, vooral in Erpe-Mere, Nevele en Wetteren. Daar zitten we met een stedenbouwkundig tijdsprobleem. In de provincie Antwerpen werden recent, naar aanleiding van de grootschalige werken op de Antwerpse ring, nog extra carpoolparkings en park-and-ride-zones gerealiseerd.

U vroeg naar een nieuw behoefteonderzoek. De behoefte aan bijkomende parkeervoorzieningen voor gemeenschappelijk vervoer wordt beoordeeld aan de hand van waargenomen carpooling, dit wil zeggen aan de hand van wagens die heel de dag geparkeerd staan op parkeerstroken en op gewone parkeerplaatsen in de omgeving. Bij dreigende verzadiging van bestaande carpoolparkings wordt binnen een zo kort mogelijke tijd uitgekeken naar uitbreidingsmogelijkheden.

Het is een verheugende vaststelling dat de bezettingsgraad van vrijwel alle carpoolparkings gestaag toeneemt. Ik heb ten behoeve van de commissieleden een overzicht bij van de recent gemeten bezettingsgraad van de verschillende parkings. Het kan worden rondgedeeld aan de commissieleden.

– *Mevrouw Annick De Ridder treedt als waarnemend voorzitter op.*

Er worden bij het signaleren van probleemparkings door de lokale en federale politiediensten een aantal maatregelen genomen, zoals het wegnemen van begroeiingen en het plaatsen van omheiningen om een en ander veiliger te laten verlopen. Er wordt ook gevraagd aan de politie om meer controles uit te voeren bij die specifieke parkings. Op de parking in Waasmunster bijvoorbeeld is de begroeiing weggenomen en is er een omheining geplaatst. Daardoor is het in het bos lopen en de onveiligheid die daarmee gepaard gaat, opgelost. Waar de problemen niet op te lossen zijn, zoals in Sterrebeek, wordt de parking gewoon gesloten en wordt gezocht naar een andere locatie.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Carl Decaluwe tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over de evaluatie van de tweede fase van de energiebonactie

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, collega's, het is niet de eerste keer dat we over deze kwestie debatteren in deze commissie. Het is spijtig dat de heer Glorieux niet aanwezig is, omdat hij een van de geestelijke vaders was van de spaarlampenactie tijdens de vorige legislatuur.

Mevrouw de minister, de vorige regering, waar u en CD&V geen deel van uitmaakten, heeft de energiebonactie in twee fasen gelanceerd. De eerste fase verliep in de jaren 2004-2005. Toen kreeg ieder gezin een spaarlamp, een spaardouchekop of een energiemeter. De actie verliep voornamelijk via een huis-aan-huisbedeling. Mensen die niet thuis waren of opteerden voor een spaardouchekop, konden bij het postkantoor terecht. Het vervolg van het verhaal kennen we: het werd geen denderend succes.

Op basis van de evaluatie van de eerste fase heeft uw voorganger, minister-president Peeters, een aantal zaken aangepast om de tweede fase succesvoller te laten verlopen. In de tweede fase kreeg elk gezinslid, met uitzondering van het gezinshoofd, in mei 2006 een kortingbon van 5 euro die bij een handelaar naar keuze kon worden ingeruild voor een spaarlamp. Met deze werkwijze kwam minister Peeters tegemoet aan een aantal beperkingen uit de eerste fase.

Eind 2006 maakte Eandis, de distributienetbeheerder, een tussentijdse evaluatie van de tweede fase. De resultaten waren veeleer onthutsend en ontluisterend. Van de 2,6 miljoen uitgedeelde bonnen, waren er tot dan toe maar 260.000 ingeruild. 90 percent van de gezinnen

had de ontvangen kortingbon nog steeds niet gebruikt. Dat vertegenwoordigt een financiële waarde van 11,2 miljoen euro.

Als reactie hierop voerde Eandis een nationale tv-campagne om het gebruik van de bonnen verder aan te moedigen. De handelaars konden nog tot medio 2007 de ingediende bonnen terugsturen naar PromoControl. Ik hoop dat de gezinnen alsnog massaal veel kortingbonnen hebben ingeruild in de laatste zes maanden van de actie want uiteindelijk werden de kosten van de actie reeds aangerekend in de distributienettarieven van 2006. Mocht echter blijken dat de geraamde aangerekende kosten in de distributienettarieven van 2006 overschat zijn door een te lage respons van de actie, dan moet de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas (CREG) erop toezien dat de overschatting van de distributienetbeheerders verrekend wordt in de distributienettarieven van 2008. Dit konden we opmaken uit een antwoord op een vraag om uitleg.

Mevrouw de minister, de actie is nu volledig afgerond. In opvolging ervan en ter evaluatie, wil ik u enkele vragen stellen. Op welke manier werd de tweede fase van de energiebonactie geëvalueerd? Wat zijn de resultaten van deze evaluatie? Hoeveel kortingbonnen werden uiteindelijk aan de gezinnen uitgedeeld? Welk aandeel hiervan werd ingeruild voor een spaarlamp?

Als blijkt dat de slechte resultaten uit de tussentijdse evaluatie worden bevestigd, welke zijn volgens de minister dan de oorzaken van de zwakke respons, ondanks de inspanningen van de distributienetbeheerder? Werd hieromtrent reeds onderzoek verricht? Zo ja, wat zijn de resultaten en de conclusies ervan?

Kunt u meedelen welke de reële kostprijs is van de tweede fase? Hebt u er een zicht op welke kostprijs werd geraamd in de distributienettarieven van 2006? Is er sprake van een over- of onderschatting? Welk aandeel moet verrekend worden in de distributienettarieven van 2008?

Hoeveel geraamde elektriciteitsbesparing levert de tweede fase uiteindelijk op, uitgedrukt in kilowattuur? Hoe verhoudt deze besparing zich ten opzichte van de totale kostprijs? Hoe is deze verhouding ten opzichte van andere maatregelen uit de REG-actieplannen? De REG-acties voor aardgasketel, condensatieketel, superisolerende beglazing en muur- en dakisolatie zijn zeer succesvol bij een aantal distributienetbeheerders. We kunnen bij de spaarlampen de vraag stellen of de actie een gelijkaardig succes kent.

Mevrouw de minister, welke conclusies kunt u hieruit trekken? Wordt er nog enig gevolg gegeven aan deze actie?

Mevrouw Annick De Ridder: Ik sluit me graag aan bij de terechte bekommernis en vraag die de heer Decaluwe uit. Onze fractie is daar in het verleden ook al herhaaldelijk op teruggekomen. Ik ben benieuwd naar het antwoord van de minister op wat de beslissing zal zijn die men zal nemen, nu we zien dat de resultaten zwaar achterblijven, waardoor men zich kan afvragen of het wel zin en nut heeft om op een dergelijke manier voort te werken.

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Over de energiebonactie zijn er in het verleden al heel wat vragen gesteld. De tweede fase van de energiebonactie is intussen afgerond. Het aantal uitgereikte kortingbonnen lag al op voorhand vast en is in de looptijd van de actie niet gewijzigd. Aan elk gezinslid, met uitzondering van het gezinshoofd, werd een bon overgemaakt. Het betekent dat er 3.325.779 bonnen werden bedeeld. Hiervan werden in totaal 994.438 bonnen omgeruild voor een spaarlamp, waarvan 966.884 via de handel en 27.554 via de netbeheerders zelf. Het totale aandeel komt hiermee op 29,9 percent.

De respons van een kleine 30 percent ligt lager dan de oorspronkelijke inschatting van de actieresultaten, namelijk 50 percent, maar ligt beduidend hoger dan bij andere commerciële couponacties van een vergelijkbare waarde. Met zo'n respons spreken zowel de handel als PromoControl, de organisatie die de bonnen inzamelt, van een succes.

Er werd geen onderzoek verricht naar de redenen waarom mensen hun spaarlampbon niet hebben ingeruild. Zowel op mijn kabinet als bij het Vlaams Energieagentschap liepen wel een aantal reacties binnen over de uitgekeerde bonnen. Sommige mensen waren ze uit het oog verloren, hebben ze niet teruggevonden of hebben ze niet tijdig, dus voor 1 januari 2007, omgeruild. Anderen hadden geen nood aan nog een bijkomende spaarlamp en nog anderen meenden dat het om reclame ging.

Op de totale kostprijs van de tweede fase hebben we nog geen volledig zicht. Aangezien de actie over twee jaren liep, wordt door de netbeheerders ook gesplitst gerapporteerd, een keer voor het actiejaar 2006 en een keer voor het actiejaar 2007. De rapportage voor 2007 gebeurt tegen mei van volgend jaar. Op basis van een extrapolatie van de kosten, aangerekend voor 2006, zou de volledige actie 6,66 miljoen euro gekost hebben, of ongeveer 6,7 euro per spaarlamp: 5 euro voor de spaarlamp zelf en het overige deel, zo'n 1,69 miljoen euro in totaal, als vergoeding voor overheadkosten, zoals het versturen van de kortingbonnen en de opvolging bij PromoControl, en voor communicatie, zoals de tv-campagne van Eandis.

Voor de verrekening in de distributienettarieven is niet het Vlaamse Gewest maar de federale overheid

bevoegd. Vlaanderen heeft geen inzage in de voorstellen van de netbeheerders. De netbeheerders moeten elk jaar budgetten in bij de CREG, onder andere op basis van inschattingen over de respons van een bepaalde actie in een bepaald jaar. Deze budgetten worden gebruikt om de nettarieven van het daaropvolgende jaar te bepalen. Als na afloop van dat jaar blijkt dat de werkelijke en redelijke kosten verschillen van de begrote kosten, wordt het verschil verrekend via het bonus-malussysteem. Het eventuele te veel begrote en aangerekende bedrag in het ene jaar, wordt verrekend in de tarieven voor het andere jaar. Ook voor de verrekening van de spaarlampenactie zal de netgebruiker dus geen verlies lijden.

Per omgeruilde bon wordt aan de netbeheerders een primaire energiebesparing toegekend van 111 kilowattuur. De actie heeft gespreid over twee jaren 110,383 gigawattuur opgeleverd. De kostenefficiëntie van de maatregel bedraagt, rekening houdend met de voorlopige kosteninschatting, 6 eurocent per bespaarde kilowattuur primair.

Het is misschien nuttig om de vergelijking te maken tussen de verschillende REG-acties. Ik heb de kostenefficiëntie in eurocent bekeken per bespaarde kilowattuur primaire energie, maar ook de bespaarde kilowattuur primaire energie bekeken per euro die de Vlaamse overheid eraan uitgeeft. Dat zijn twee aparte zaken, maar het geeft wel een interessant beeld.

De best scorende REG-actie – en dat is ook waar we de komende jaren op willen focussen – is de dakisolatie. Daar kost elke bespaarde kilowattuur primaire energie 0,9 eurocent. Voor een condensatieketel wordt dat 1,8 eurocent, voor superisolerende beglazing 2,8 eurocent, voor muurisolatie 3,9 eurocent en voor een spaarlamp is dat 6 eurocent.

Als we dat omrekenen naar de bespaarde kilowattuur primaire energie per euro, zien we dat elke euro die wordt besteed aan dakisolatie, een besparing oplevert van 111 kilowattuur. Voor een condensatieketel is dat 56 kilowattuur, voor superisolerende beglazing 36 kilowattuur, voor muurisolatie 26 kilowattuur en voor een spaarlamp is dat 17 kilowattuur.

Deze cijfers geven dus een mooie vergelijking van de kostenefficiëntie van de REG-acties. Het gaat hier telkens om de bedragen die Vlaanderen van overheidswege ter beschikking stelt. Dat is een niet onbelangrijke opmerking, want voor de volledige investering moet ook rekening worden gehouden met het federaal fiscaal voordeel en, desgevallend, met de premies van provincies of gemeenten, alsook met het kapitaal dat door gezinnen wordt geïnvesteerd.

De verbeteringen aangebracht aan de tweede fase van de spaarlampenactie zijn zinvol geweest. Het werken met een kortingbon die omruilbaar is via de handel heeft, zoals gewenst, een zekere drempel ingebouwd. Door de gezinnen zelf de winkel en de spaarlamp te laten kiezen, is het effectief gebruik van de spaarlamp dan ook hoger dan in de eerste fase. Toch mogen we de vaststelling niet uit de weg gaan dat de actie duur blijft in vergelijking met andere huishoudelijke premies.

Na gedurende vier jaar spaarlampen gestimuleerd te hebben, lijkt het raadzaam om aandacht te besteden aan andere acties. Die signalen kregen we ook vanuit het veld. Het was de bedoeling om het gebruik van spaarlampen aan te moedigen en de spaarlampen bekend te maken. De acties hebben ongetwijfeld resultaat gehad. De energiebonacties hebben wel bijgedragen tot bewustwording en besparing. Maar het lijkt mij niet verstandig om in de nabije toekomst een derde keer een spaarlampenactie te organiseren.

Het is de bedoeling om te focussen op de REG-acties die voor de komende jaren van belang zijn: investeren in de dakisolatie, de ketels en de beglazing.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw de minister, ik dank u voor het uitvoerige antwoord en de zeer duidelijke stellingname.

Ik sta er volledig achter – en ik denk collega Glorieux ook, maar hij is jammer genoeg afwezig – dat men zegt dat een derde keer misschien een keer te veel zou zijn.

PromoControl vindt vanzelfsprekend dat die 29,9 percent een succes is. De overheid heeft 1,69 miljoen euro in deze actie gestopt. Het is dan ook logisch dat PromoControl dat wil behouden. Dat is echter niet de doelstelling van de overheid. Het doel van de overheid moet zijn om met overheidsgeld en op de meest efficiënte manier besparingen door te voeren. Als ik dan hoor dat de spaarlamp onderaan uw tabel bengelt, dan denk ik dat deze actie geheroriënteerd moet worden. Er moet meer nadruk worden gelegd op bijvoorbeeld dakisolatie of andere maatregelen. Het zijn precies die succesvolle sectoren die telkens uitgeput zijn. Via een sociale correctie moeten we ervoor zorgen dat de zwaksten niet uit de boot vallen. In dat opzicht is een heroriëntatie aangewezen met een sociaalecologische combinatie.

Mevrouw de minister, in feite zouden de producten en de distributie overtuigd moeten worden enkel nog spaarlampen te verkopen. Alle armatuur is aangepast. De vraag is nu of het via een convenant niet mogelijk is om de consument op termijn te dwingen om spaarlampen te kopen. De moraal van het verhaal is dat iedereen vindt dat er inspanningen moeten worden geleverd. De minst efficiënte maatregelen moeten we laten vallen en vervangen door een andere ondersteuning.

Minister Hilde Crevits: Mijnheer Decaluwe, ik heb onlangs een demonstratie bijgewoond van de verschillende soorten lampen en hun rationaliteit. Ik begrijp dan ook uw redenering. Productnormering is echter tot nader order een federale bevoegdheid.

Op dit ogenblik zijn er in Vlaanderen nog 800.000 woningen die geen geïsoleerd dak hebben. Bovendien blijkt een derde van de ketels in de huizen in slechte staat te zijn. Er kan dus op heel korte termijn heel wat winst worden geboekt. We zullen daar de volgende jaren op moeten focussen. Ik verwijs naar het debat dat vorige week is gevoerd en dat daartoe een aanzet was. Er moet een evaluatie worden gemaakt van alle maatregelen over rationeel energieverbruik die worden genomen. Ik kijk dan ook uit naar de discussie die morgen zal plaatsvinden in de themacommissie Energiearmoede.

De voorzitter: Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Dirk de Kort tot mevrouw Hilde Crevits, Vlaams minister van Openbare Werken, Energie, Leefmilieu en Natuur, over het in acht nemen van de minderhinderregels door de administratie Wegen en Verkeer en/of door de aangestelde aannemers

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, toen minister-president Peeters minister van Openbare Werken was, was 'minder hinder' een van de prioriteiten van zijn beleid. Het gaat over een heel gevarieerd pakket van maatregelen die bij openbare werken de hinder moeten beperken. Heel wat gemeenten hebben het belang daarvan duidelijk ingezien. Toch stellen we vast dat de overheid niet altijd het haalbare doet en evenmin streeft naar de best mogelijke invulling van de minderhinderregels. Kruispunten van gewestwegen worden heraangelegd zonder de buurt vooraf te informeren, kruispunten die nota bene op de lijst van de zwarte punten staan. Gemeenten weten van niets of worden summier ingelicht. De signalisatie is dan ook heel beperkt. Als daar dan opmerkingen over worden gemaakt, dan spelen de aannemers en de administratie elkaar de bal toe. Er gebeurt dus niets.

Volgens de Vlaamse administratie is het aan de aannemer om de buurt te informeren, maar als dat niet gebeurt dan blijft het daarbij. Bij de belangrijke actuele werken op autowegen vraagt men zich af waarom er 's nachts niet wordt doorgewerkt langs zones in een open gebied teneinde de verkeershinder zo veel mogelijk te beperken overdag.

Minder hinder ligt enerzijds voor de hand, maar is anderzijds geen gemakkelijke zaak. Niemand ziet de vermeden hinder. De afwezigheid ervan wordt als evident ervaren. De bevolking ziet de inspanningen niet die werden geleverd om de hinder tot het minimum te herleiden. Daarom moet men extra alert zijn voor de hinder die noodzakelijkerwijze met werken gepaard gaat.

Mevrouw de minister, wordt er systematisch een standaardbestek 'minder hinder' in de contracten van de Vlaamse overheid opgenomen? Welke richtlijnen werden en worden hierover aan de administratie verstrekt?

Wordt aan aannemers van infrastructuurwerken gevraagd om de buurt, en dus alle rechtstreeks betrokkenen, steeds te informeren?

Aan welke minimumvoorwaarden moet de informatieplicht voldoen, zowel qua middelen als qua timing? Bestaat hiervoor een bepaald protocol, een aanstiplijst met te informeren groepen en instanties?

Wordt in eventuele sancties voorzien bij het niet nakomen van deze informatieplicht?

Waar en door wie binnen de administratie, wordt de minderhinderaanpak op het terrein opgevolgd?

De voorzitter: Mevrouw Franssen heeft het woord.

Mevrouw Cindy Franssen: Mevrouw de voorzitter, mevrouw de minister, ik wil me graag aansluiten bij de vraag om uitleg van de heer de Kort. Er werd reeds verwezen naar het heel gevarieerde pakket aan mogelijke minderhindermaatregelen. We hebben het daarbij over de stof- en geluidshinder voor omwonenden, over de bereikbaarheid van locaties, over behoorlijk aangeduide omleidingswegen, over vergoedingen voor gedupeerde kleinhandelaars en zo meer.

Minder hinder gaat volgens mij ook over de begaanbaarheid van plaatsen waar voetpaden werden opengebroken, over oversteekpaden voor fietsers op opengebroken kruispunten, over tijdelijke verhardingen voor rolwagens en voor minder mobiele mensen. Mijn aanvulling slaat vooral op dit laatste punt. Ik wil bijzondere aandacht vragen voor de minder mobiele mensen in het licht van de minderhindermaatregelen. Ik heb niet zozeer een vraag, maar een suggestie. Kan indien er aanbevelingen of richtlijnen of een standaardbestek worden opgesteld, ook rekening gehouden met die mensen?

De voorzitter: Minister Crevits heeft het woord.

Minister Hilde Crevits: Mevrouw de voorzitter, dames en heren, deze vraag zal iedereen interesseren die openbare werken op zijn of haar terrein heeft.

Ik wil er eerst en vooral op wijzen dat minderhindermaatregelen heel afhankelijk zijn van het type project. Daarom is het niet eenvoudig om contractueel afdwingbare

standaardbepalingen in de lastenboeken op te nemen. Soms is communicatie voldoende als minderhindermaatregel, maar soms moet het hele gamma aan maatregelen worden gebruikt. Zo werd bij de werken aan de R1 voorzien in extra openbaar vervoer. Het is de projectleider die voor zijn project, in overleg met de betrokken actoren zoals werkgevers en uiteraard de gemeente waar de werken worden uitgevoerd, beslist welke maatregelen voor het project het meest geschikt zijn.

Om ervoor te zorgen dat men binnen het agentschap op een gelijkaardige manier omgaat met minder hinder, wordt er in de directieraad geregeld over minder hinder gesproken en worden goede voorbeelden onder meer tijdens de kennisdag en de studiedagen toegelicht. Daarnaast zijn er de verschillende dienstorders die een handleiding kunnen vormen bij de verschillende projecten.

Het agentschap beschikt over een dienstorder "Code voor beperking verkeershinder bij wegwerkzaamheden". Het dienstorder werd opgemaakt op 12 februari 2004. Daarin staan allerlei aspecten van minder hinder bij de realisatie van een project, van het ontwerp tot de uitvoering. Het spreekt voor zich dat de projectingenieurs gehouden zijn aan het volgen van de richtlijnen van dit dienstorder.

Naast de federale voorschriften voor het signaleren van werken en verkeersbelemmeringen, zijn er op Vlaams niveau aanvullende bepalingen voor de tijdelijke signalisatie. Ze hebben primair tot doel om tijdens de werken de veiligheid te verhogen van zowel degenen die op de bouwplaats actief zijn als van de weggebruikers. Momenteel wordt bovendien nagekeken hoe het materieel voor deze signalisatie kan aangepast worden aan de recente technologische ontwikkelingen.

Bovendien werden een aantal voorschriften opgesteld om vooraf de dagelijkse gebruikers van het betrokken wegvak, de potentiële gebruikers ervan en degenen die het wegvak beroepshalve gebruiken, vooraf te informeren over de geplande werken, de mogelijke invloed ervan op de verkeersafwikkeling en beschikbare alternatieven. Dit gebeurt via diverse communicatiekanalen. Voormelde acties zijn aanvullend op de acties die in het kader van minder hinder werden genomen en worden nog verfijnd om de omwonenden tijdig en aangepast te informeren over de komende werken en de mogelijke hinder. Er werd eveneens bepaald welke acties ondernomen moeten worden bij onvoorziene gebeurtenissen.

Voor informatie omtrent werken is de meest aangewezen partij om mee samen te werken, de gemeente aangezien zij het dichtst bij haar inwoners staat. Voor de burger is de drempel bij het gemeentebestuur lager dan die bij de Vlaamse overheid. Voor grote projecten op autosnelwegen neemt AWV wel zelf het initiatief. In de lastenboeken wordt er meestal in voorzien dat de aannemer de buurt informeert op de ogenblikken dat er ernstige hinder is in verband met toegankelijkheid. Ook de bereikbaarheidsadviseur kan hierbij worden ingeschakeld. Over het inschakelen van deze adviseurs wordt beslist op basis van de te verwachten hinder naar aanleiding van geplande werkzaamheden.

U vroeg of de aannemers steeds gevraagd worden om de buurt te informeren. In eerste instantie moet de projectleider afspraken maken met de gemeente, want die speelt een belangrijke rol bij de communicatie en is het beste geplaatst om in te schatten aan welke noden voldaan moet worden. Binnen het hele agentschap is ook overal een bereikbaarheidsadviseur actief in het kader van minder hinder. Hij is op werfvergaderingen aanwezig en kan zo een rol kan spelen in de communicatie. Afhankelijk van het soort werk worden in de lastenboeken meer concrete voorwaarden opgelegd aan de aannemer omtrent deze informatie. Soms worden er zelfs boeteclausules opgenomen.

Ik erken zeker dat een verdere ondersteuning van de gemeenten bij deze communicatie absoluut noodzakelijk is. Binnenkort zullen communicatieambtenaren in heel het agentschap zorgen voor een doorgedreven communicatieaanpak op een eenvormige wijze in heel het agentschap. De communicatieambtenaar moet het beleid inzake klachten en meldingen binnen het agentschap stroomlijnen en daarnaast de communicatie verzekeren en informatie verstrekken over alle werken van de afdeling. De taken van de communicatieambtenaar houden onder andere in: het bijwonen of organiseren van informatiezittingen, het ondersteunen van gemeentelijke overheden bij de communicatie, het maken van lokale persberichten en het schrijven van artikels. Een van de taken zal ook zijn om standaardinformatiebrieven te ontwerpen per soort project en om ze in de standaardlastenboeken van het agentschap op te nemen zodat de aannemers duidelijk weten welk soort infobrieven in de buurt van het project moet worden verspreid.

Op uw vraag naar de minimumvoorwaarden moet ik antwoorden dat er nog geen concreet protocol werd uitgewerkt over wie wanneer moet worden geïnformeerd. Ik herhaal dat het belangrijk is om te komen tot een heel goede en nauwe samenwerking met de lokale overheid omdat die het beste geplaatst is om de lokale gevoeligheden in te schatten. De kennis op basis van de ervaring van de bereikbaarheidsadviseurs en de toekomstige communicatieambtenaren kan in de toekomst vertaald worden in een standaardlastenboek, maar dit zal hoe dan ook een moeilijke zaak blijven omdat elk wegenwerk heel specifiek is voor een bepaalde locatie en situatie. Het is bijna onmogelijk om één groot standaardlastenboek of één groot standaardminderhinderlastenboek op te stellen.

In verband met de sancties heb ik al gezegd dat er werken zijn waarbij in boeteclausules wordt voorzien voor

het niet naleven van de informatieplicht in het lastenboek. Ik ga ervan uit dat van zodra de standaardinformatiebrieven worden opgenomen in de lastenboeken, het ook veel makkelijker zal zijn om standaardboeteclausules op te nemen voor het geval de aannemer niet voldoet aan zijn verplichting om de infobrieven, die aan een bepaald model moeten voldoen, te verspreiden.

Minder hinder is een opdracht voor elke medewerker van het agentschap, en in het bijzonder hebben alle projectleiders en afdelingshoofden jaarlijkse doelstellingen omtrent minder hinder en coördinatie van wegenwerken. Daarnaast beschikt het agentschap dus over de mogelijkheid om de bereikbaarheidsadviseur in te schakelen. Over het al dan niet inschakelen van een adviseur wordt beslist op basis van de te verwachten hinder naar aanleiding van geplande werkzaamheden.

Mevrouw Franssen, u stelde een vraag over de toegankelijkheid van minder mobiele mensen. U wijst ons daar terecht op. Op dit ogenblik wordt er afhankelijk van de lokale situatie meer of minder aandacht aan besteed. In de toekomst is wellicht wat meer sturing nodig.

De voorzitter: De heer de Kort heeft het woord.

De heer Dirk de Kort: Mevrouw de minister, ik wil u bedanken voor het uitgebreide antwoord en de passende maatregelen die getroffen worden, zowel op het gebied van de communicatie als in verband met het lastenboek.

De voorzitter: Het incident is gesloten.